

Utkast 5.7.2024

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av mervärdesskattelagen och 18 b och 22 a § i lagen om undantag för landskapet Åland i fråga om mervärdesskatte- och accislagstiftningen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att mervärdesskattelagen och lagen om undantag för landskapet Åland i fråga om mervärdesskatte- och accislagstiftningen ändras.

Enligt propositionen överförs de nyttigheter som i nuläget omfattas av tillämpningsområdet för den nedsatta skattesatsen på 10 procent till tillämpningsområdet för den nedsatta skattesatsen på 14 procent. Ändringen gäller inte tidningar och tidskrifter.

Ändringen gäller persontrafik, inkvarteringsverksamhet, gästhamnsverksamhet och läkemedel. Ändringen gäller också kultur- och idrottsverksamhet, såsom böcker, idrotts- och motionstjänster, tillträde till kulturella evenemang och anläggningar samt idrottsevenemang, utnyttjande av idrottsanläggningar, framträdanden av utövande konstnärer, idrottsmän eller andra offentligt uppträdande, importerade konstverk som säljs av upphovsmannen eller en tillfällig försäljare samt de ersättningar som hänför sig till upphovsrätten och som en organisation som företräder innehavarna av upphovsrätten får.

Dessutom överförs mensskydd, inkontinensskydd och barnblöjor från tillämpningsområdet för den allmänna skattesatsen till tillämpningsområdet för den nedsatta skattesatsen på 14 procent.

Propositionen hänför sig till statsbudgeten för 2025.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2025.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
MOTIVERING	3
1 Bakgrund och beredning.....	3
1.1 Bakgrund.....	3
1.2 Beredning.....	3
2 Nuläge.....	3
2.1 Lagstiftningen i Europeiska unionen	3
2.2 Nationell lagstiftning.....	4
3 Målsättning och de viktigaste förslagen	7
4 De huvudsakliga konsekvenserna.....	8
4.1 Inledning	8
4.2 Ekonomiska konsekvenser.....	8
4.2.1 Konsekvenser för statsbudgeten.....	8
4.2.2 Konsekvenser för kommunerna	10
4.2.3 Konsekvenser för priserna.....	10
4.2.4 Konsekvenser för företagen	11
4.2.5 Konsekvenser för hushållen	12
4.2.6 Konsekvenser för inkomstfördelningen	13
4.2.7 Totalekonomiska konsekvenser	14
4.2.8 Konsekvenser för sysselsättningen	14
4.2.9 Konsekvenser för skattestöden.....	14
4.3 Konsekvenser för myndigheterna	14
4.4 Miljökonsekvenser.....	14
4.5 Konsekvenser för jämlikheten och för jämställdheten mellan könen	15
4.6 Konsekvenser för välbefinnande och hälsa.....	15
5 Remissvar	16
6 Specialmotivering	16
6.1 Mervärdesskattelagen.....	16
6.2 Lagen om undantag för landskapet Åland i fråga om mervärdesskatte- och accislagstiftningen.....	17
7 Ikraftträdande.....	17
8 Förhållande till andra propositioner.....	17
8.1 Förhållande till budgetpropositionen	17
9 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning	17
LAGFÖRSLAG	18
1. Lag om ändring av mervärdesskattelagen.....	18
2. Lag om ändring av 18 b och 22 a § i lagen om undantag för landskapet Åland i fråga om mervärdesskatte- och accislagstiftningen.....	20
BILAGA	22
PARALLELLEXTER	22
1. Lag om ändring av mervärdesskattelagen.....	22
2. Lag om ändring av 18 b och 22 a § i lagen om undantag för landskapet Åland i fråga om mervärdesskatte- och accislagstiftningen.....	26

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

Propositionen hänför sig till punkt 1.3 ”Skattepolitik” i regeringsprogrammet för statsminister Petteri Orpos regering, och den skattepolitiska linjen beskrivs i bilaga C till programmet. Enligt regeringsprogrammet överförs inkontinensskydd, mensskydd och barnblöjor till den reducerade mervärdesskattesatsen på 14 procent.

Dessutom överförs de nyttigheter som omfattas av den nuvarande reducerade mervärdesskattesatsen på 10 procent till skattesatsen på 14 procent, med undantag för tidningar och tidskrifter.

1.2 Beredning

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid finansministeriet. Utlåtande om propositionen har begärts av ...

Beredningsunderlaget till propositionen finns i den offentliga tjänsten på adressen <https://valtioneuvosto.fi/sv/projekt> med identifieringskoden [VM099:00/2023](#).

2 Nuläge

2.1 Lagstiftningen i Europeiska unionen

För medlemsstaterna bindande bestämmelser om strukturen hos och nivån på de skattesatser som ska tillämpas vid mervärdesbeskattningen finns i rådets direktiv 2006/112/EG av den 28 november 2006 om ett gemensamt system för mervärdesskatt, nedan *mervärdesskattedirektivet*.

Mervärdesskattedirektivet ändrades genom rådets direktiv (EU) 2022/542 av den 5 april 2022 om ändring av direktiven 2006/112/EG och (EU) 2020/285 vad gäller mervärdesskattesatser, nedan *skattesatsdirektivet*.

Bestämmelser om skattesatsernas struktur och nivå finns i kapitel 2 i avdelning VIII i mervärdesskattedirektivet. I enlighet med artiklarna 96 och 97 i det direktivet ska medlemsstaterna tillämpa en normalskattesats som inte ska vara lägre än 15 procent av beskattningsunderlaget. Enligt direktivet är det frivilligt för medlemsstaterna att tillämpa reducerade skattesatser.

I artikel 98 i direktivet föreskrivs det om medlemsstaternas rätt att tillämpa reducerade skattesatser. Enligt artikel 98.1 första stycket i mervärdesskattedirektivet får medlemsstaterna tillämpa högst två reducerade skattesatser. Dessa reducerade skattesatser ska enligt artikel 98.1 andra stycket fastställas som en procentsats av beskattningsunderlaget, vilken inte får understiga 5 procent och ska endast tillämpas på leveranser av de varor och tillhandahållanden av de tjänster som förtecknas i bilaga III. Enligt artikeln i fråga får medlemsstaterna således tillämpa en eller två reducerade skattesatser på minst 5 procent.

Medlemsstaterna får enligt artikel 98.1 tredje stycket i direktivet tillämpa dessa reducerade skattesatser på leveranser av varor eller tillhandahållanden av tjänster som omfattas av högst 24 punkter i bilaga III. Regeln om en reducerad skattesats på minst 5 procent ändrades genom skattesatsdirektivet så att till den fogades en kvantitativ begränsning av punkterna i ovannämnda bilaga III. Bilagan ändrades genom skattesatsdirektivet så att förteckningen över de varor och

tjänster som den reducerade skattesatsen gäller utvidgades och uppdaterades. I bilagan gjordes också korrigeringar av teknisk natur.

I punkt 3 i bilaga III till mervärdesskattedirektivet nämns de farmaceutiska produkter som används i medicinskt eller veterinärmedicinskt syfte, inbegripet produkter som används som preventivmedel och för sanitärt skydd för kvinnor samt absorberande hygienprodukter. Genom skattesatsdirektivet uppdaterades punkt 3 i bilaga III och till punkten fogades också andra absorberande hygienprodukter än sådana som är avsedda för kvinnlig hygien.

Punkt 5 i bilagan gäller persontransport och transport av varor som åtföljer passagerare, exempelvis bagage, cyklar, inbegripet elcyklar, motorfordon eller andra fordon, eller tillhandahållande av tjänster anknyttande till persontransport.

Punkt 6 i bilagan gäller tillhandahållande, inklusive lån från bibliotek, av böcker, tidningar och tidskrifter antingen på fysiska bärare eller på elektronisk väg eller bådadera (inbegripet broschyrer, foldrar och liknande trycksaker, bilder-, tecknings- och målarböcker för barn, noter i tryck eller manuskript, kartor och hydrografiska och liknande kartor), förutom publikationer som helt eller huvudsakligen är ägnade åt reklam och publikationer som helt eller huvudsakligen består av videoinnehåll eller hörbar musik.

Punkt 7 i bilagan gäller tillträde till föreställningar, teatrar, cirkusar, marknader, nöjesparker, konserter, museer, djurparker, biografier, utställningar och liknande kulturella evenemang och anläggningar eller tillgång till direktströmning av dessa evenemang eller besök eller både och.

Punkt 8 i bilagan gäller mottagning av radio- och tv-sändningstjänster och webbutskändningar av sådana program som tillhandahålls av en leverantör av medietjänster, internetanslutningstjänster som tillhandahålls som ett led i digitaliseringspolitik som medlemsstaterna fastställt.

Punkt 9 i bilagan gäller tillhandahållande av tjänster av författare, kompositörer och utövande konstnärer samt royaltyer till dessa.

I punkt 12 i bilagan nämns logi som tillhandahålls av hotell och liknande anläggningar, inbegripet tillhandahållandet av semesterlogi och uthyrning av campingplatser och platser för husvagnsparkering.

Punkt 13 i bilagan gäller tillträde till sportevenemang eller tillgång till direktströmning av dessa evenemang eller både och, utnyttjande av sportanläggningar och tillhandahållande av lektioner inom sport eller fysisk träning, inklusive när lektionerna direktströmmas.

I punkt 26 i bilagan nämns leverans av konstverk, samlarföremål och antikviteter som är förtecknade i bilaga IX, delarna A, B och C.

2.2 Nationell lagstiftning

Enligt mervärdesskattelagen (1501/1993) ska mervärdesskatt i regel betalas på all rörelsemässig försäljning av varor och tjänster.

Den allmänna skattesats som tillämpas på försäljning av varor och tjänster i Finland är enligt 84 § i mervärdesskattelagen 24 procent. [Enligt lag x/xxxx höjs den nuvarande allmänna skattesatsen på 24 procent från 24 procent till 25,5 procent från och med den 1 september 2024.]

Utöver den allmänna skattesatsen tillämpas i Finland två nedsatta skattesatser på 14 och 10 procent. I lagens 85 § föreskrivs det om de nyttigheter på vilka den nedsatta skattesatsen på 14 procent tillämpas. Denna högre nedsatta skattesats tillämpas på livsmedel, restaurang- och cateringtjänster samt fodermedel. Den nedsatta skattesatsen gäller inte levande djur, vattenledningsvatten eller alkoholdrycker som avses i lagen om accis på alkohol och alkoholdrycker och tobaksprodukter.

Lagens 85 a § innehåller bestämmelser om de nyttigheter som omfattas av den lägre nedsatta skattesatsen, det vill säga skattesatsen på 10 procent.

Den lägre nedsatta skattesats på 10 procent som nämns ovan tillämpas i nuläget på följande nyttigheter:

– persontransporter. Den nedsatta skattesats som tillämpas på persontransporter har motiverats med behovet av att förhindra att kollektivtrafikens konkurrensläge försämras i förhållande till privatbilismen samt av att trygga trafikservicens miniminivå när det gäller olika regioner och befolkningsgrupper (RP 88/1993 rd). Den nedsatta skattesatsen tillämpas på alla skattepliktiga persontransporttjänster, till exempel tåg-, buss-, taxi-, flygplans- och fartygstransporter. Persontransporttjänster som sker direkt till eller från utlandet är skattefria med rätt att dra av den skatt som ingår i anskaffningarna.

– överlåtelse av nyttjanderätt till inkvarteringslokaler och besökshamnar. Den nedsatta skattesatsen på inkvarteringsverksamhet har grundat sig på näringspolitiska orsaker (RP 88/1993 rd). Överlåtelse av nyttjanderätt till en besökshamn som används av båtförare jämföras med uthyrning av lokaler i form av inkvarteringsverksamhet (FiUB 69/1993 rd). Bestämmelsen tillämpas inte bara på hotellinkvartering utan även på överlåtelse av nyttjanderätt till campingplatser och stugor inom ramen för campingplatsverksamhet samt på annan sådan överlåtelse av inkvarteringslokaler som kan jämföras med hotell- och campingplatsverksamhet.

– tjänster som möjliggör utövande av idrott. Syftet med övergången till den nedsatta skattesatsen har varit att lindra skillnaden i beskattningen av icke-kommersiella och kommersiella idrotts- och motionstjänster (RP 283/1994 rd). Punkten har för att motsvara ordalydelsen i mervärdesskattedirektivet ändrats genom lag 320/2024 så att skattesatsen på 10 procent tillämpas på tillträde till idrottsevenemang eller tillgång till direktströmning av dessa evenemang eller både och, utnyttjande av idrottsanläggningar och tillhandahållande av lektioner inom idrott eller fysisk träning. Denna ändring som förtydligar rättsläget träder i kraft den 1 januari 2025.

– inträdesavgifter till teater-, cirkus-, musik-, dans- och biografföreställningar, utställningar, idrottsevenemang, nöjesparker, djurparker, museer och andra motsvarande kultur- eller underhållningsevenemang och inrättningar. Som inträdesavgifter betraktas också avgifter av inträdesavgiftskaraktär som tas ut för användning av anläggningar i nöjesparker och andra motsvarande anläggningar. Tillämpningen av den nedsatta skattesatsen har grundat sig på kulturpolitiska skäl (RP 88/1993 rd) samt på behovet av att lindra skillnaden i beskattningen av icke-kommersiella och kommersiella idrotts- och motionstjänster (RP 283/1994 rd). Punkten har för att motsvara ordalydelsen i mervärdesskattedirektivet ändrats genom lag 320/2024 så att den gäller tillträde till föreställningar, teatrar, cirkusar, marknader, nöjesparker, konserter, museer, djurparker, biografier, utställningar och liknande kulturella evenemang och anläggningar eller tillgång till direktströmning av dessa evenemang eller besök eller både och. Denna ändring som förtydligar rättsläget träder i kraft den 1 januari 2025.

– det belopp som Rundradion Ab får ur statens televisions- och radiofond och den ersättning som Ålands Radio och TV Ab får av landskapet Ålands inkomster av medieavgifter. Tillämpningen av den nedsatta skattesatsen i stället för den allmänna skattesatsen har grundat sig på mediepolitiska orsaker. Dessutom är det mer motiverat att tillämpa den nedsatta skattesatsen för att förbättra anskaffningsneutraliteten än att befria verksamheten från skatt (RP 88/1993 rd).¹

– läkemedel som avses i läkemedelslagen (395/1987). Den lindrigare skattemässiga behandlingen av läkemedel gäller också sådana preparat enligt 22 och 22 a § i läkemedelslagen som enligt villkoret för sådan registrering som avses i de nämnda paragraferna får säljas endast genom apoteksrörelse. Läkemedelslagens 22 § gäller växtbaserade preparat och läkemedelslagens 22 a § homeopatiska preparat. Enligt mervärdesskattelagen jämföras också kliniska näringspreparat och produkter som motsvarar sådana preparat samt salvbaser med läkemedel om de berättigar till ersättning enligt sjukförsäkringslagen (1224/2004).

– böcker som tillhandahålls på fysiska bärare eller på elektronisk väg, med undantag för publikationer som huvudsakligen innehåller reklam eller huvudsakligen består av videoinnehåll eller hörbar musik. Den nedsatta skattesatsen för böcker har grundat sig på kulturpolitiska skäl (RP 88/1993 rd). Med tanke på medieneutraliteten tillämpas samma nedsatta skattesats på elektroniska publikationer som tillhandahåller samma läsinnehåll som tryckta publikationer (RP 303/2018 rd).

– tidningar och tidskrifter som tillhandahålls på fysiska bärare eller på elektronisk väg, med undantag för publikationer som huvudsakligen innehåller reklam eller huvudsakligen består av videoinnehåll eller hörbar musik. Den nollskattesats som tillämpats på prenumererade tidningar och tidskrifter har av statsfinansiella skäl ersatts med den nedsatta skattesatsen från och med ingången av 2012 (RP 52/2011 rd). Med tanke på medieneutraliteten har den nedsatta skattesatsen senare utvidgats till att gälla också elektroniska tidningar och tidskrifter. På lösnummerförsäljningen av tryckta tidningar och tidskrifter tillämpas i nuläget av neutralitetsskäl likaså den nedsatta skattesatsen på 10 procent i stället för den allmänna skattesatsen (RP 303/2018 rd).

– sådana konstverk som avses i 79 c §, i fråga om annan verksamhet än import dock endast när säljaren är upphovsmannen eller hans eller hennes rättsinnehavare eller, tillfälligt, en annan näringsidkare än en sådan skattskyldig återförsäljare som avses i 79 a § 3 mom. Den nedsatta skattesatsen tillämpas av kulturpolitiska skäl samt i avsikt att främja en neutral skattemässig behandling (RP 131/2002 rd). I enlighet med lag 320/2024 tillämpas den nedsatta skattesatsen inte på överlåtelse av sådana konstverk på vilka tillämpas det förfarande som avses i 79 a §. Bestämmelsen träder i kraft den 1 januari 2025.

– den ersättning enligt 45 § 1 mom. 3–5 punkten som hänför sig till upphovsrätten och som en organisation som företräder innehavarna av upphovsrätten får. Skatteplikten för dessa ersättningar motiveras med att den till följd av avdragsrätten för den skatt som ingår i en anskaffning bättre än skattefriheten möjliggör en effektiv organisering av upphovsrättsorganisationernas verksamhet och förbättrar deras internationella konkurrenskraft. Skatteplikten förbättrar neutraliteten i beskattningen. Syftet med den nedsatta skattesatsen har varit att minska skattebördan i de situationer då de som betalar ersättningen inte har avdragsrätt och mervärdesskatten därmed blir en kostnad för dem (RP 159/2008 rd).

¹ Eftersom arbetet i den parlamentariska arbetsgruppen för Rundradions finansiering pågår, innehåller propositionen inget förslag som gäller Rundradion Ab.

– honorar eller ersättning som avses i 45 § 1 mom. 1 och 2 punkten för försäljning av framträdanden av utövande konstnärer eller andra offentligt uppträdande eller idrottsmän, när den som bedriver rörelse har ansökt om att bli skattskyldig för denna verksamhet. Den nedsatta skattesats som tillämpas på verksamheten har motiverats med att den också tillämpas på andra kulturtjänster (RP 258/2018 rd).

Enligt 18 b § 1 mom. i lagen om undantag för landskapet Åland i fråga om mervärdesskatte- och accislagstiftningen (1266/1996) ska för import av sådana samlarföremål och antikviteter som avses i 79 d och 79 e § i mervärdesskattelagen i skatt betalas 10 procent av skattegrunden när varan förs in till landskapet Åland från en annan del av landet eller från någon annan medlemsstat, eller när varan förs in från landskapet Åland till en annan del av landet.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

De ändringar som föreslås i propositionen utgör en del av de skattepolitiska åtgärderna i regeringsprogrammet. Förslaget medför som helhet att statens skatteintäkter ökar.

De nyttigheter som i nuläget omfattas av tillämpningsområdet för den lägre nedsatta skattesatsen överförs till tillämpningsområdet för den högre nedsatta skattesatsen, med undantag för tidningar och tidskrifter. Den skattesats som ska tillämpas på dessa nyttigheter stiger således från 10 procent till 14 procent.

Ändringen gäller persontrafik, inkvarteringsverksamhet, gästhamnsverksamhet och läkemedel. Ändringen gäller också kultur- och idrottsverksamhet, såsom böcker, idrotts- och motionstjänster, tillträde till kulturella evenemang och inrättningar samt idrottsevenemang, utnyttjande av idrottsanläggningar, skattepliktiga framträdanden av utövande konstnärer, idrottsmän eller andra offentligt uppträdande, importerade konstverk som säljs av upphovsmannen eller en tillfällig försäljare samt de ersättningar som hänför sig till upphovsrätten och som en organisation som företräder innehavarna av upphovsrätten får.

På de nyttigheter som nämns ovan tillämpas således samma skattesats som på livsmedel, restaurang- och cateringtjänster och fodermedel. Den lägre nedsatta skattesatsen ska endast tillämpas på tidningar och tidskrifter.

Dessutom överförs mensskydd, inkontinensskydd och barnblöjor från tillämpningsområdet för den allmänna skattesatsen till tillämpningsområdet för den nedsatta skattesatsen på 14 procent. Den skattesats som ska tillämpas på dessa nyttigheter sjunker således från 25,5 procent till 14 procent. [Enligt lag x/xxxx höjs den nuvarande allmänna skattesatsen på 24 procent från 24 procent till 25,5 procent från och med den 1 september 2024.]

4 De huvudsakliga konsekvenserna²

4.1 Inledning

Nedsatta mervärdesskattesatser anses i allmänhet inte vara ett effektivt sätt att nå de samhälls-
liga mål som uppställts för dem. Dessutom medför nedsatta mervärdesskattesatser ökade admi-
nistrativa kostnader för de skattskyldiga och Skatteförvaltningen.

4.2 Ekonomiska konsekvenser

4.2.1 Konsekvenser för statsbudgeten

Den föreslagna höjningen av den nedsatta mervärdesskattesatsen beräknas statistiskt räknat öka
statens mervärdesskatteintäkter med cirka 330 miljoner euro på 2025 års nivå.

Ändringen ökar också statens och andra motsvarande offentliga samfunds mervärdesskatteut-
gifter. Med beaktande av denna samtidigt ökning av mervärdesskatteutgifterna beräknas statens
faktiska mervärdesskatteintäkter statistiskt räknat öka med cirka 255 miljoner euro på 2025 års
nivå.

Den slutliga inverkan på intäkterna blir mindre än den statistiska intäktskalkylen, eftersom en höj-
ning av mervärdesskatten minskar hushållens köpkraft. Hushållen beräknas delvis anpassa sin
efterfrågan genom att minska sin konsumtion. När inverkan på efterfrågan beaktas kan statens
mervärdesskatteintäkter uppskattas öka med cirka 320 miljoner euro på årsnivå. Det att hygien-
produkter överförs till den nedsatta mervärdesskattesatsen på 14 procent beräknas minska sta-
tens skatteintäkter med 12 miljoner euro på 2025 års nivå.

I tabellen nedan presenteras enligt grupp av nyttighet uppskattningar av den förändring i mer-
värdesskatteintäkterna som propositionen medför med beaktande av konsekvenserna för efter-
frågan. Den rundradioverksamhet som i huvudsak finansieras av staten har inte beaktats i tabel-
len³.

Grupp av nyttighet	Uppskattad förändring i mervärdesskat- teintäkterna, miljoner euro
Läkemedel	106
Persontransporttjänster	72
Kultur- och underhållningstjänster	50
Idrotts- och motionstjänster	12
Inkvarteringstjänster	41
Böcker	19
Mensskydd, inkontinensskydd och barnblöjor	-12

Med beaktande av både inverkan på efterfrågan och den samtidigt ökningen av statens mervär-
desskatteutgifter beräknas statens mervärdesskatteintäkter öka med 245 miljoner euro på 2025

² I konsekvensbedömningen har det antagits att alla nyttigheter med undantag för tidningar och tidskrif-
ter överförs från en skattesats på 10 procent till en skattesats på 14 procent. Konsekvensbedömningen
preciserar vid behov senare med beaktande av den parlamentariska Yle-arbetsgruppen.

³ Det belopp Rundradion Ab ska betala i mervärdesskatt ökar på årsnivå uppskattningsvis med cirka
19,4 miljoner euro.

års nivå. Det att hygienprodukter överförs till den nedsatta mervärdesskattesatsen på 14 procent beräknas minska statens skatteintäkter med 12 miljoner euro på 2025 års nivå.

År 2025 beräknas ökningen av mervärdesskatteintäkterna vara cirka 200 miljoner euro till följd av den två månader långa fördröjningen i redovisningen. Mervärdesskattens inverkan på intäkterna beräknas realiseras i sin helhet från och med 2026.

I tabellen nedan presenteras enligt grupp av nyttighet uppskattningar av den förändring i mervärdesskatteintäkterna som propositionen medför med beaktande av ökningen av statens utgifter och konsekvenserna för efterfrågan.

Grupp av nyttighet	Uppskattad förändring i mervärdesskatteintäkterna, miljoner euro
Läkemedel	53
Persontransporttjänster	59
Kultur- och underhållningstjänster	49
Idrotts- och motionstjänster	12
Inkvarteringstjänster	37
Böcker	16
Mensskydd, inkontinensskydd och barnblöjor	-12

När det gäller royaltyer till författare, kompositörer och utövande konstnärer, de ersättningar som hänför sig till upphovsrätten och som upphovsrättsorganisationer får, samt överlåtelse av konstverk, samlarföremål och antikviteter bedöms konsekvenserna för mervärdesskatteintäkterna vara små. Den rundradioverksamhet som i huvudsak finansieras av staten har inte beaktats i tabellen.

De föreslagna ändringarna har också konsekvenser för intäkterna av skatten på förvärvs- och kapitalinkomster. I och med höjningen av mervärdesskatten på persontransporttjänster beräknas kollektivtrafikens biljettpriser stiga. Till följd av detta beräknas resekostnadsavdragen för ett allmänt fortskaffningsmedel öka, vilket minskar intäkterna av skatten på förvärvs- och kapitalinkomster. Om den föreslagna höjningen av mervärdesskatten överförs i sin helhet till kollektivtrafikens biljettpriser, bedöms propositionen minska intäkterna av skatten på förvärvs- och kapitalinkomster med cirka 3,5 miljoner euro på årsnivå, varav statens andel är 2,5 miljoner euro och kommunernas andel en miljon euro. Ändringens konsekvenser för församlingarnas och Folkpensionsanstaltens intäkter bedöms vara små. Minskningen av intäkterna av skatten på förvärvs- och kapitalinkomster beräknas realiseras i huvudsak 2025.

I tabellen nedan beskrivs de föreslagna ändringarnas totala konsekvenser för skatteintäkterna enligt nivån 2025 specificerade enligt skatteslag och sammanlagt. Till följd av fördröjningen i redovisningen av mervärdesskatten är skatteintäkterna för 2025 mindre än vad som anges i tabellen i enlighet med vad som uppskattats ovan. Den totala inverkan som beskrivs i tabellen realiseras således fullt ut uppskattningsvis från och med 2026.

	Inverkan, miljoner euro
Överföringen av nyttigheter som omfattas av mervärdesskattesatsen på 10 procent till mervärdesskattesatsen på 14 procent, statisk inverkan på mervärdesskatteintäkterna	255
Överföring av mensskydd, inkontinensskydd och barnblöjor från den allmänna mervärdesskattesatsen till mervärdesskattesatsen på 14 procent, statisk inverkan på mervärdesskatteintäkterna	-12
Minskning av mervärdesskatteintäkterna till följd av den uppskattade minskningen av konsumtionen	-12
Minskning av intäkterna av skatten på förvärvs- och kapitalinkomster till följd av ökningen av resekostnadsavdrag	-3,5
Sammanlagt	227,5

Vid bedömningen av propositionens konsekvenser för budgeten har från intäktskalkylen uteslutits mervärdesskatten på anskaffningar som görs av staten och andra motsvarande offentliga samfund, eftersom detta även utgör en utgift för staten och således inte påverkar balansen i budgeten.

4.2.2 Konsekvenser för kommunerna

Enligt regeringsprogrammet kompenseras kommunerna enligt nettobelopp för de förändringar i skatteintäkterna som ändringarna i beskattningsgrunderna medför. De ändringar som föreslås i denna proposition minskar kommunernas skatteintäkter med sammanlagt en miljon euro. Ändringen i skatteintäkterna kompenseras genom ett anslagsmoment i statsbudgeten.

4.2.3 Konsekvenser för priserna

Om de föreslagna höjningarna av mervärdesskattesatserna överförs i sin helhet till priserna, stiger priserna på de nyttigheter som ändringen gäller med 3,6 procent. Huruvida höjningarna överförs till priserna beror bland annat på de konkurrensförhållanden under vilka den skattskyldige verkar, och på priselasticiteten när det gäller efterfrågan och utbud på den nyttighet som höjningen gäller. Om efterfrågan är mycket priselastisk, det vill säga om en ökning i priset innebär att efterfrågan sjunker avsevärt, drabbar en del av skatthöjningen den skattskyldige. Om efterfrågan däremot inte alls uppvisar någon flexibilitet när priset ändras, kan skatthöjningen överföras till priserna i sin helhet, så att den drabbar slutkonsumenten. Utifrån material i vilket EU-medlemsstaterna granskats har det även bedömts att uppskattningsvis två tredjedelar av en höjning av mervärdesskatten i allmänhet överförs till priserna⁴. Bedömningen är dock förenad med osäkerhet. På basis av de tillgängliga uppgifterna kan det bedömas att höjningen åtminstone delvis överförs till priserna.

Den föreslagna sänkningen av mervärdesskattesatsen för mensskydd, inkontinensskydd och barnblöjor medför att priset på dessa nyttigheter sjunker med 9 procent, om sänkningen i sin helhet överförs till priserna på nyttigheterna. Enligt forskningsdata⁵ överförs en sänkning av

⁴ Viren. 2005. Miten arvonlisävero vaikuttaa kuluttajahintoihin? VATT-Keskustelualoitteita. 380.

⁵ Benzarti med flera 2020. What Goes Up May Not Come Down: Asymmetric Incidence of Value-Added Taxes. Journal of Political Economy. 128:12, 4438-4474.

mervärdesskattesatsen i mindre grad till priserna än en höjning. Det är osäkert i vilken mån de sänkta mervärdesskattesatserna överförs till priserna och en sänkning överförs inte nödvändigtvis i sin helhet till priserna. Det kan dock bedömas att sänkningen åtminstone delvis överförs till priserna.

Det finns inga detaljerade uppgifter om priselasticiteten i de grupper av nyttigheter som de föreslagna ändringarna gäller, och därför är det inte möjligt att fullt ut bedöma konsekvenserna för priserna.

Konsumentprisindexet beräknas till följd av de föreslagna ändringarna stiga med sammanlagt cirka 0,20 procentenheter, om ändringarna överförs i sin helhet till priserna.

4.2.4 Konsekvenser för företagen

Enligt Skatteförvaltningens uppgifter om mervärdesskattedeclarationer som gäller skatter som betalas på eget initiativ deklarerade cirka 53 000 skattskyldiga 2023 inhemsk försäljning enligt mervärdesskattesatsen på 10 procent. Dessa skattskyldigas andel av alla skattskyldiga som lämnade in en mervärdesskattedeclaration 2023 är cirka 9 procent. Dessa skattskyldiga är verk samma främst inom branscherna detaljhandel, landtransport, idrottsverksamhet, rekreations- och nöjestjänster, kultur- och underhållningsverksamhet samt utbildning. Inom dessa branscher verkar cirka 45 procent av de skattskyldiga som 2023 deklarerade skatt på inhemsk försäljning enligt mervärdesskattesatsen på 10 procent.

De föreslagna ändringarnas konsekvenser för företagen beror bland annat på den bransch inom vilken företaget är verksamt. Efterfrågan på de nyttigheter som är föremål för höjningar kan minska vad gäller den inhemska konsumtionen, om höjningarna överförs till konsumentpriserna, vilket eventuellt försvagar företagets produktion. Om företagen inom branschen i fråga är arbetskraftsintensiva, belastar höjningen av mervärdesskatten dem mer än företag vars insatser till stor del utgörs av anskaffningar för vilka företaget kan dra av mervärdesskatten.⁶ Sådana företag är vanligen företag som är verksamma inom servicebranschen. Enligt Statistikcentralens uppgifter för 2023 om företags bokslut är, i fråga om de grupper av nyttigheter som propositionen gäller, personalkostnaderna inom branscherna busstrafik och inkvartering högre än genomsnittet både i förhållande till omsättningen och i förhållande till summan av personalkostnader, materialanvändning och externa tjänster.

Till den del de föreslagna höjningarna av mervärdesskatten överförs till priserna kan höjningarna minska efterfrågan på de nyttigheter som höjningarna gäller och på så sätt försvaga företagets produktion. Däremot kan, till den del de föreslagna sänkningen av mervärdesskatten på mensskydd, barnblöjor och inkontinensskydd överförs till priserna, de sänkta priserna i teorin öka efterfrågan på dessa nyttigheter. Produkterna i de grupper av nyttigheter som är föremål för sänkningen av skattesatsen kan dock betraktas som nödvändighetsvaror, vars efterfrågan bedöms vara i viss mån oelastisk i förhållande till priset.

Propositionen bedöms medföra en del administrativa kostnader av engångsnatur för de företag som säljer de nyttigheter som höjningarna gäller. Företagen måste uppdatera sina datasystem, bokföringssystem och prissystem så att de motsvarar de föreslagna mervärdesskattesatserna.⁷

⁶ Alennettujen arvonlisäverokantojen taloudelliset vaikutukset. Arbets- och näringsministeriets rapport 12/2011.

⁷ Arbets- och näringsministeriet Regleringsbördanräknaren (på finska), <https://tem.fi/sv/principen-en-in-en-ut>, det antas att engångskostnaden är 1 arbetstimme per skattskyldig.

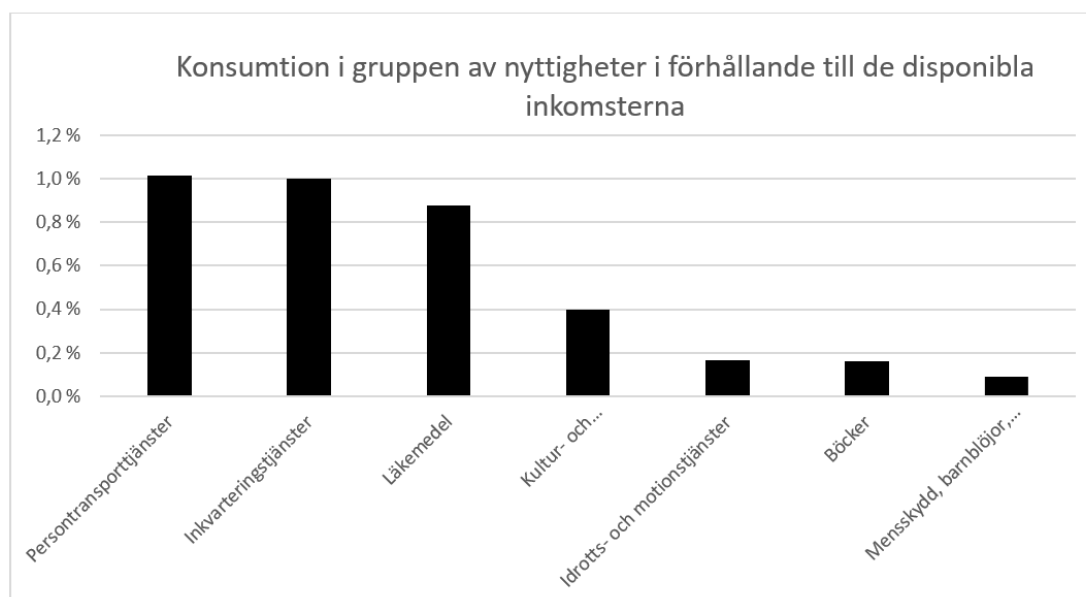
Enligt en pilotstudie av mervärdesbeskattningens administrativa kostnader⁸ medför tillämpningen av flera skattesatser klart större administrativa kostnader för företagen än tillämpningen av endast en skattesats. Om antalet skattesatser som ett företag tillämpar på sin försäljning och sina anskaffningar minskar i och med de föreslagna ändringarna, förväntas detta permanent minska företagets administrativa börda i anslutning till mervärdesbeskattningen. På basis av mervärdesskattedeclarationerna 2023 som gäller skatter som betalas på eget initiativ finns det 17 000 företag som tillämpar två nedsatta mervärdesskattesatser och som bedriver verksamhet som omfattas av tillämpningsområdet för ändringen av skattesatsen.

4.2.5 Konsekvenser för hushållen

Statistiskt räknat beräknas det att hushållen jämfört med nuläget kommer att betala 198 miljoner euro mer mervärdesskatt till följd av de föreslagna höjningarna av mervärdesskattesatsen, förutsatt att skattehöjningarna överförs i sin helhet till konsumentpriserna.

Till de delar som de föreslagna höjningarna av mervärdesskatten överförs till priserna beräknas hushållens köpkraft minska. Den föreslagna sänkningen av mervärdesskattesatsen för mensskydd, inkontinensskydd och barnblöjor förbättrar däremot hushållens köpkraft till de delar som sänkningen av mervärdesskatten överförs till priserna.

I figuren nedan presenteras hushållens genomsnittliga konsumtion i de grupper av nyttigheter som propositionen gäller. Konsumtionen står i proportion till de disponibla inkomsterna. Av figuren framgår att persontransporttjänster, inkvarteringstjänster och läkemedel konsumeras mest i förhållande till inkomsterna. Uppgifterna om den relativa konsumtionen av olika grupper av nyttigheter baserar sig på materialet i Statistikcentralens konsumtionsundersökning 2016.

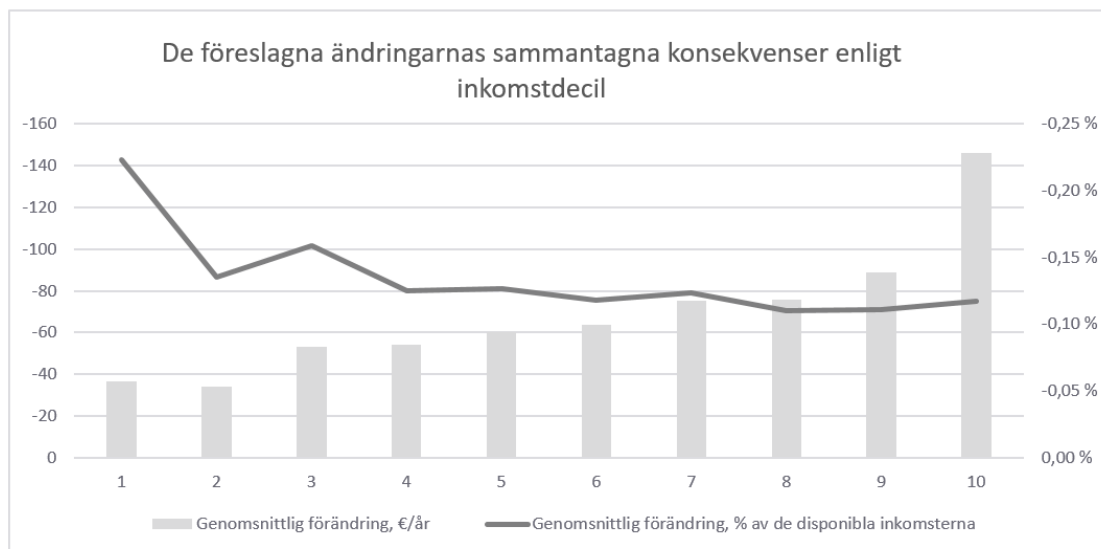
⁸ Pilottiselvitys arvonlisäverolainsäädännön yrityksille aiheuttamista hallinnollisista kustannuksista. KTM Julkaisuja. 14/2007.

4.2.6 Konsekvenser för inkomstfördelningen

Höjningarna av skattesatserna för konsumtion inverkar på inkomstfördelningen på två sätt. Det första sättet är genom hushållens köpkraft, eftersom mer skatt betalas för samma konsumtion. Om det totala beloppet av hushållens konsumtion inklusive skatt ska förbli oförändrat, måste konsumtionen minska med ett belopp som motsvarar den höjda skatten. Det andra sättet är indexbundna sociala förmåner. Höjningarna av beskattningen av konsumtion höjer priserna och påskyndar en förändring i konsumentprisindexet. Nivån på vissa sociala förmåner är kopplad till förändringar i den allmänna prisnivån, vilket innebär att en skattehöjning höjer nivån på dessa förmåner och förmånstagarnas disponibla inkomster. Eftersom de sociala förmånerna är mer koncentrerade till hushåll med låga inkomster än hushåll med höga inkomster kan en höjning av de indexbundna sociala förmånerna lindra de konsekvenser för inkomstfördelningen som höjningen av skattesatserna har. Denna lindring av de negativa konsekvenserna för köpkraften sker dock i enlighet med tidtabellen för justeringen av förmånerna, det vill säga med cirka 1–2 års fördröjning.

De nyttigheter som de föreslagna ändringarna gäller konsumeras i genomsnitt till ett belopp av 4 procent i förhållande till hushållets disponibla inkomster. Dessa nyttigheters andel av hushållets hela konsumtion är störst i den lägsta inkomstdecilen och andelen sjunker i takt med att inkomsterna ökar. De som har höga inkomster konsumerar dock i euro mer av de nyttigheter som de föreslagna ändringarna gäller än de som har låga inkomster.

I figuren nedan åskådliggörs de föreslagna ändringarnas sammantagna konsekvenser för de disponibla inkomsterna enligt inkomstdecil. Staplarna visar den genomsnittliga inverkan i euro på de disponibla inkomsterna och strecket visar den genomsnittliga inverkan i förhållande till de disponibla inkomsterna. De föreslagna ändringarnas inverkan i euro är störst i de högre inkomstdecilerna, men i förhållande till de disponibla inkomsterna mest betydande i de lägsta inkomstdecilerna. När det gäller den lägsta inkomstdecilen är de föreslagna ändringarnas inverkan i förhållande till de disponibla inkomsterna cirka 0,22 procent. I den högsta inkomstdecilen är inverkan i förhållande till de disponibla inkomsterna cirka 0,12 procent.

4.2.7 Totalekonomiska konsekvenser

De totalekonomiska sammantagna konsekvenserna av de föreslagna ändringarna har bedömts med hjälp av finansministeriets KOOMA-modell. Resultaten har presenterats som ändring från referensscenariot för samhällsekonomin 2025. Referensscenariot visar den makroekonomiska utvecklingen utan ändringar i skattesatserna.

Den privata konsumtionen beräknas minska med 0,1 procent jämfört med referensscenariot.

Till övriga delar bedöms propositionens totalekonomiska konsekvenser vara små.

4.2.8 Konsekvenser för sysselsättningen

Konsekvenserna för sysselsättningen till följd av de föreslagna ändringarna har bedömts med hjälp av finansministeriets KOOMA-modell. Sysselsättningen beräknas till följd av de föreslagna ändringarna minska med 0,02 procent 2025 jämfört med referensscenariot för samhällsekonomin. Antalet sysselsatta beräknas minska med cirka 400 personer och antalet arbetslösa uppskattas öka med cirka 300 personer.

Det har inte varit möjligt att med hjälp av de tillgängliga modellerna bedöma konsekvenserna för sysselsättningen enligt bransch.

4.2.9 Konsekvenser för skattestöden

De föreslagna skattehöjningarna minskar det skattestöd inom mervärdesbeskattningen som riktar till vissa branscher och grupper av nyttigheter. Till denna del förbättrar propositionen den samhällsekonomiska effektiviteten, eftersom riktandet av skattestöden är bristfälligt. Propositionen ger dock också upphov till ett nytt skattestöd inom mervärdesbeskattningen när menskydd, inkontinensskydd och barnblöjor överförs från den allmänna mervärdesskattesatsen till den nedsatta mervärdesskattesatsen på 14 procent.

4.3 Konsekvenser för myndigheterna

Propositionen bedöms ha konsekvenser för Skatteförvaltningens anvisningar och kundkommunikation. De föreslagna ändringarna medför inga systemkostnader för Skatteförvaltningen. Konsekvenserna för Skatteförvaltningen bedöms vara små.

4.4 Miljökonsekvenser

Propositionen bedöms inte ha några betydande konsekvenser för miljön.

Höjningen av mervärdesskatten på persontransporttjänster kan i princip minska efterfrågan på kollektivtrafik till följd av att priserna stiger. Om efterfrågan tillgodoses genom privatbilism, har detta negativa konsekvenser för miljön.

Att priset på inkvarterings- och persontransporttjänster stiger i Finland kan också i teorin göra turism till utlandet mer attraktiv, vilket till exempel beroende på vilken reseform som används kan vara skadligare för miljön än turism i hemlandet. Det finns ingen exakt uppskattning av omfattningen av denna eventuella indirekta inverkan, men den bedöms vara liten.

4.5 Konsekvenser för jämlikheten och för jämställdheten mellan könen

Av de mervärdesskattskyldiga näringsidkare som genom en mervärdesskattedeclaration har deklarerat skatt på inhemsk försäljning enligt mervärdesskattesatsen på 10 procent var 2023 cirka 45 procent kvinnor och 55 procent män. Det är inte möjligt att granska könsfördelningen bland personer när det gäller mervärdesskattskyldiga i form av bolag. De föreslagna ändringarna bedöms således inte ha några betydande konsekvenser för jämställdheten mellan könen när det gäller på vilket sätt höjningarna riktar sig till mervärdesskattskyldiga av olika kön.

Enligt Transport- och kommunikationsverkets undersökning av persontrafiken 2021 var kollektivtrafikens andel av alla resor som gjordes något större bland kvinnor än bland män. Av de resor som gjordes av kvinnor var kollektivtrafikens andel 7 procent, medan motsvarande andel för män var 5 procent. I fråga om konsumtionen av persontransporttjänster bedöms propositionen inte medföra någon i betydande grad avvikande ändring i skattebelastningen mellan könen.

Till den del skattesänkningen överförs till konsumentpriserna bedöms sänkningen av mervärdesskattesatsen för mensskydd och barnblöjor vara till större nytta för dem som till sitt juridiska kön är kvinnor och för kvinnoledda hushåll, eftersom kvinnor köper fler mensskydd och eftersom en större del av barnen i blöjdåldern bor hos ensamstående mammor än hos ensamstående pappor. Av barnen under tre år bodde 2023 enligt Statistikcentralen 15 548 i en familjetyp bestående av mamma och barn och 623 i en familjetyp bestående av pappa och barn.

Det finns inte till alla delar heltäckande information om exakt hur konsumtionen av de grupper av nyttigheter som propositionen gäller fördelar sig mellan könen.

4.6 Konsekvenser för välbefinnande och hälsa

Propositionen bedöms inte ha några betydande konsekvenser för välbefinnande och hälsa. Förändringar i hälsonivån påverkas av många faktorer, och det är inte möjligt att exakt bedöma i vilken mån de indirekta konsekvenser som beskrivs nedan orsakar eventuella förändringar i hälsan. De bedöms dock ha endast en liten inverkan.

Till de delar som höjningarna av mervärdesskatten överförs till priserna på så sätt att höjningarna betalas av slutkonsumenten, kan de föreslagna ändringarna minska till exempel efterfrågan på idrotts- och motionstjänster. Detta kan delvis ha skadliga indirekta konsekvenser för hälsan till de delar som konsumenten inte börjar konsumera icke-kommersiella idrotts- och motions-tjänster eller själv producerar sina idrotts- och motionstjänster.

Höjningen av mervärdesskatten på läkemedel väntas överföras i sin helhet till priserna på receptbelagda läkemedel, eftersom konsumentpriserna på receptbelagda läkemedel bestäms i enlighet med regleringen av läkemedelspriserna och är desamma oberoende av apotek. Om ett läkemedel inte omfattas av Folkpensionsanstaltens läkemedelsersättning, minskar höjningen av mervärdesskatten på läkemedel konsumenternas köpkraft. Om en konsument genom att till exempel anpassa annan konsumtion inte kan köpa den mängd läkemedel som konsumenten behöver till det nya pris som följer på skattehöjningen, kan propositionen i princip ha delvis skadliga indirekta konsekvenser för hälsan. Folkpensionsanstalten ersätter dock när initialsjälvriskens överskrids kostnaderna för läkemedel som skrivits ut på recept, och till dessa delar bär konsumenten inte kostnaden för en höjning av läkemedelspriserna.

5 Remissvar

6 Specialmotivering

6.1 Mervärdesskattelagen

85 §. I paragrafen föreskrivs det om de nyttigheter på vilka den nedsatta skattesatsen på 14 procent tillämpas.

Till den förteckning som finns i 1 mom. fogas nya 4–12 punkter, i vilka ingår de nyttigheter som överförs till tillämpningsområdet för skattesatsen på 14 procent. De nämnda punkterna är till sitt innehåll och sin ordalydelse, med undantag för de nya 6, 8 och 9 punkterna, desamma som motsvarande 1–7 och 9–11 punkter som ska strykas och som finns i 85 a §. Punkternas ordningsföljd ändras dock tekniskt bland annat så att punkterna som gäller idrott och kultur kommer efter varandra.

Mensskydd, inkontinensskydd och barnblöjor tas in i 6 punkten, som i nuläget innehåller läkemedel och andra motsvarande produkter. Som mensskydd betraktas alla produkter som normalt används för detta ändamål, såsom sanitetsbindor, trosskydd, tamponger och menskoppar. Inkontinensskydd är skydd som går att fästa och som används som skydd mot urinläckage samt andra liknande produkter, såsom inkontinensbyxor och uppsamlade inkontinensskydd. Barnblöjor är både tyg- och engångsblöjor. Skydd som hör till hygienprodukter och som normalt används för andra ändamål, såsom gasbinda för sårvård, ska inte omfattas av tillämpningsområdet för den nedsatta skattesatsen.

Den föreslagna nedsatta skattesatsen på 14 procent ska i fråga om de evenemang som avses i 1 mom. 8 och 9 punkten tillämpas också på tillgång till direktströmning av dessa evenemang, såsom förtydligats i lag 320/2024. Ordalydelsen i dessa punkter motsvarar också i övrigt den ordalydelse som fastställts i lag 320/2024.

Hänvisningen i paragrafens 2 mom. 4 punkt ses över till följd av ändringarna av 85 och 85 a §.

I paragrafens nya 3 mom. finns en bestämmelse som motsvarar det gällande 85 a § 3 mom.

I paragrafens nya 4 mom. finns en bestämmelse som motsvarar det gällande 85 a § 2 mom. Det nya momentets ordalydelse förenhetligas med 85 § 9 punkten i lagförslaget så att termen ”tillträde” används i stället för termen ”inträdesavgift”.

Paragrafens nya 5 mom. innehåller en bestämmelse enligt vilken den med stöd av 1 mom. 11 punkten nedsatta skattesatsen inte tillämpas på överlåtelse av sådana konstverk på vilka tillämpas det förfarande som avses i 79 a §. Bestämmelsen motsvarar 85 a § 4 mom. i lag 320/2024.

85 a §. I paragrafens 1 mom. föreskrivs det på motsvarande sätt som i den gällande paragrafens 1 mom. 8 punkt om den nedsatta skattesats på 10 procent som tillämpas på tidningar och tidskrifter. Definitionen av tidningar och tidskrifter är densamma som i nuläget, det vill säga den omfattar tidningar och tidskrifter som tillhandahålls både på fysiska bärare och på elektronisk väg. Den nedsatta skattesatsen ska liksom i nuläget tillämpas på försäljning, gemenskapsinterna förvärv, överföring från upplagringsförfarande och import av dessa tidningar och tidskrifter.

I paragrafens 2 mom. finns en bestämmelse som motsvarar 3 mom. i den gällande paragrafen och hänvisningen i bestämmelsen ses över till följd av ändringen av 85 a §.

140 §. Hänvisningen i paragrafens 3 mom. ses över till följd av ändringarna av 85 och 85 a §.

6.2 Lagen om undantag för landskapet Åland i fråga om mervärdesskatte- och accislagstiftningen

18 b §. I paragrafen föreskrivs det om den skattesats som ska tillämpas på import av sådana samlarföremål och antikviteter som avses i 79 d och 79 e § i mervärdesskattelagen när varan förs in till landskapet Åland från en annan del av landet eller från någon annan medlemsstat, eller när varan förs in från landskapet Åland till en annan del av landet. Den skattesats som tillämpas på import är i nuläget 10 procent.

Det föreslås att paragrafens 1 mom. ändras så att den skatt som ska betalas för import är 14 procent av skattegrunden.

22 a §. Hänvisningen i paragrafens 1 mom. ses över till följd av ändringen av 85 a § i mervärdesskattelagen.

7 Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2025.

Lagen ska tillämpas när skyldigheten att betala skatt uppkommer den dag då lagen träder i kraft eller därefter. På förskottsbetalningar som influtit före lagens ikraftträdande tillämpas den lagstiftning som gällde vid ikraftträdandet. Detta motsvarar tidigare praxis vid ändringar av skattesatser.

8 Förhållande till andra propositioner

8.1 Förhållande till budgetpropositionen

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2025. Propositionen avses dock inte bli behandlad i samband med budgeten, utan som en separat proposition.

9 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Enligt 81 § 1 mom. i grundlagen bestäms om statsskatt genom lag, som ska innehålla bestämmelser om grunderna för skattskyldigheten och skattens storlek samt om de skattskyldigas rättsskydd. Lagstiftningsordningen för lagförslagen överensstämmer med 72 § i grundlagen.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av mervärdesskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i mervärdesskattelagen (1501/1993) 85 § 1 mom. 3 punkten och 2 mom. 4 punkten, 85 a § och 140 § 3 mom.,
sådana de lyder, 85 § 1 mom. 3 punkten och 2 mom. 4 punkten i lag 1780/2009, 85 a § i lagarna 345/2019, 623/2021 och 320/2024 samt 140 § 3 mom. i lag 1202/2011, och
fogas till 85 § 1 mom., sådant det lyder i lag 706/2012, nya 4–12 punkter och till 85 §, sådan den lyder i lagarna 1780/2009 och 706/2012, nya 3–5 mom. som följer:

85 §

För försäljning av följande tjänster samt för försäljning, gemenskapsinterna förvärv, överföring från upplagringsförfarande och import av följande varor ska i skatt betalas 14 procent av skattegrunden:

3) fodermedel och foderblandningar samt råvaror och tillsatsämnen som är avsedda för tillverkningen av sådana, industriavfall att användas som djurfoder samt foderfisk (*fodermedel*),

4) persontransporter,

5) överlåtelse av nyttjanderätt till inkvarteringslokaler och besökshamnar,

6) läkemedel som avses i läkemedelslagen (395/1987), sådana preparat enligt 22 och 22 a § i läkemedelslagen som enligt villkoret för sådan registrering som avses i de nämnda paragraferna får säljas endast genom apoteksrörelse, kliniska näringspreparat och produkter som motsvarar sådana preparat samt salvbaser om de berättigar till ersättning enligt sjukförsäkringslagen (1224/2004) samt mensskydd, inkontinensskydd och barnblöjor,

7) böcker som tillhandahålls på fysiska bärare eller på elektronisk väg,

8) tillträde till idrottsevenemang eller tillgång till direktströmning av dessa evenemang eller både och, utnyttjande av idrottsanläggningar och tillhandahållande av lektioner inom idrott eller fysisk träning, inklusive när lektionerna direktströmmas,

9) tillträde till föreställningar, teatrar, cirkusar, marknader, nöjesparker, konserter, museer, djurparker, biografer, utställningar och liknande kulturella evenemang och anläggningar eller tillgång till direktströmning av dessa evenemang eller besök eller både och,

10) honorar eller ersättning som avses i 45 § 1 mom. 1 och 2 punkten för försäljning av framträdanden av utövande konstnärer eller andra offentligt uppträdande eller idrottsmän, när den som bedriver rörelse har ansökt om att bli skattskyldig för denna verksamhet,

11) sådana konstverk som avses i 79 c §, i fråga om annan verksamhet än import dock endast när säljaren är upphovsmannen eller hans eller hennes rättsinnehavare eller, tillfälligt, en annan näringsidkare än en sådan skattskyldig återförsäljare som avses i 79 a § 3 mom.,

12) den ersättning enligt 45 § 1 mom. 3–5 punkten som hänför sig till upphovsrätten och som en organisation som företräder innehavarna av upphovsrätten får.⁹

Den med stöd av 1 mom. 1 punkten sänkta skattesatsen tillämpas inte på

⁹ Eftersom arbetet i den parlamentariska arbetsgruppen för Rundradions finansiering pågår, innehåller propositionen inget förslag som gäller Rundradion Ab.

4) varor och gifter som avses i 1 mom. 6 punkten.

Som publikationer som avses i 1 mom. 7 punkten betraktas inte

1) publikationer som huvudsakligen innehåller reklam, eller

2) publikationer som huvudsakligen består av videoinnehåll eller hörbar musik.

Som i 1 mom. 9 punkten avsett tillträde betraktas också tillträde till anläggningar i nöjesparker och andra motsvarande anläggningar.

Den med stöd av 1 mom. 11 punkten nedsatta skattesatsen tillämpas inte på överlåtelse av sådana konstverk på vilka tillämpas det förfarande som avses i 79 a §.

85 a §

För försäljning, gemenskapsinterna förvärv, överföring från upplagringsförfarande och import av tidningar och tidskrifter som tillhandahålls på fysiska bärare eller på elektronisk väg ska i skatt betalas 10 procent av skattegrunden.

Som publikationer som avses i 1 mom. betraktas inte

1) publikationer som huvudsakligen innehåller reklam, eller

2) publikationer som huvudsakligen består av videoinnehåll eller hörbar musik.

140 §

Om en skattskyldig återförsäljare tillämpar lagens allmänna bestämmelser på försäljning av konstverk, samlarföremål eller antikviteter som återförsäljaren själv importerar, eller på försäljning av sådana konstverk som återförsäljaren köpt och vid vars försäljning eller gemenskapsinterna förvärv nedsatt skattesats tillämpats med stöd av 85 § 1 mom. 11 punkten, avdras den i förvärvet ingående skatten för den kalendermånad till vilken skatten på försäljningen hänförs.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Denna lag tillämpas när skyldighet att betala skatt uppkommer den dag då lagen träder i kraft eller därefter, om inte något annat föreskrivs i 3 mom.

Lagen tillämpas på sådana gemenskapsinterna varuförvärv som enligt 138 b § hänförs till kalendermånader som infaller efter lagens ikraftträdande.

2.

Lag

om ändring av 18 b och 22 a § i lagen om undantag för landskapet Åland i fråga om mervärdesskatte- och accislagstiftningen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om undantag för landskapet Åland i fråga om mervärdesskatte- och accislagstiftningen (1266/1996) 18 b § 1 mom. och 22 a § 1 mom.,
sådana de lyder, 18 b § 1 mom. i lagarna 1113/1999 och 707/2012 samt 22 a § 1 mom. i lag 202/2022, som följer:

18 b §

För import av sådana samlarföremål och antikviteter som avses i 79 d och 79 e § i mervärdesskattelagen ska i skatt betalas 14 procent av skattegrunden när

1) varan förs in till landskapet Åland från en annan del av landet eller från någon annan medlemsstat, eller när

2) varan förs in från landskapet Åland till en annan del av landet.

22 a §

En tidnings- eller tidskriftsmottagare som är skattskyldig för införseln av en tidning eller tidskrift kan lämna en deklARATION till Tullen i enlighet med denna paragraf, om det är fråga om införsel från gemenskapens territorium till landskapet Åland eller från landskapet Åland till det övriga Finland av i 85 a § i mervärdesskattelagen avsedda tidningar och tidskrifter som tillhandahålls på fysiska bärare och om tidningarna eller tidskrifterna har anskaffats och levererats som distansförsäljning. Skatt som ska betalas för införsel som deklarerats i enlighet med denna paragraf ska utifrån det beskattningsbeslut av Tullen som följer av deklARATIONEN betalas i enlighet med 64 § i tullagen (304/2016).

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

Helsingfors den 20xx

Statsminister

Förnamn Efternamn

..minister Förnamn Efternamn

1.

Lag

om ändring av mervärdesskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i mervärdesskattelagen (1501/1993) 85 § 1 mom. 3 punkten och 2 mom. 4 punkten, 85 a § och 140 § 3 mom.,
sådana de lyder, 85 § 1 mom. 3 punkten och 2 mom. 4 punkten i lag 1780/2009, 85 a § i lagarna 345/2019, 623/2021 och 320/2024 samt 140 § 3 mom. i lag 1202/2011, och
fogas till 85 § 1 mom., sådant det lyder i lag 706/2012, nya 4–12 punkter och till 85 §, sådan den lyder i lagarna 1780/2009 och 706/2012, nya 3–5 mom. som följer:

Gällande lydelse

85 §

För försäljning av följande tjänster samt för försäljning, gemenskapsinterna förvärv, överföring från upplagringsförfarande och import av följande varor ska i skatt betalas 14 procent av skattegrunden:

3) fodermedel och foderblandningar samt råvaror och tillsatsämnen som är avsedda för tillverkningen av sådana, industriavfall att användas som djurfoder samt foderfisk (*fodermedel*).

Föreslagen lydelse

85 §

För försäljning av följande tjänster samt för försäljning, gemenskapsinterna förvärv, överföring från upplagringsförfarande och import av följande varor ska i skatt betalas 14 procent av skattegrunden:

3) fodermedel och foderblandningar samt råvaror och tillsatsämnen som är avsedda för tillverkningen av sådana, industriavfall att användas som djurfoder samt foderfisk (*fodermedel*),

4) *persontransporter,*

5) *överlåtelse av nyttjanderätt till inkvarteringslokaler och besökshamnar,*

6) *läkemedel som avses i läkemedelslagen (395/1987), sådana preparat enligt 22 och 22 a § i läkemedelslagen som enligt villkoret för sådan registrering som avses i de nämnda paragraferna får säljas endast genom apoteks-rörelse, kliniska näringspreparat och produkter som motsvarar sådana preparat samt salvbaser om de berättigar till ersättning enligt sjukförsäkringslagen (1224/2004) samt menskydd, inkontinensskydd och barnblöjor,*

7) *böcker som tillhandahålls på fysiska bärare eller på elektronisk väg,*

8) *tillträde till idrottsevenemang eller tillgång till direktströmning av dessa evenemang*

Gällande lydelse

Den med stöd av 1 mom. 1 punkten sänkta skattesatsen tillämpas inte på

4) varor och gifter som avses i 85 a § 1 mom. 6 punkten.

Föreslagen lydelse

eller både och, utnyttjande av idrottsanläggningar och tillhandahållande av lektioner inom idrott eller fysisk träning, inklusive när lektionerna direktströmmas,

9) tillträde till föreställningar, teatrar, cirkusar, marknader, nöjesparker, konserter, museer, djurparker, biografier, utställningar och liknande kulturella evenemang och anläggningar eller tillgång till direktströmning av dessa evenemang eller besök eller både och,

10) honorar eller ersättning som avses i 45 § 1 mom. 1 och 2 punkten för försäljning av framträdanden av utövande konstnärer eller andra offentligt uppträdande eller idrottsmän, när den som bedriver rörelse har ansökt om att bli skattskyldig för denna verksamhet,

11) sådana konstverk som avses i 79 c §, i fråga om annan verksamhet än import dock endast när säljaren är upphovsmannen eller hans eller hennes rättsinnehavare eller, tillfälligt, en annan näringsidkare än en sådan skattskyldig återförsäljare som avses i 79 a § 3 mom.,

12) den ersättning enligt 45 § 1 mom. 3–5 punkten som hänför sig till upphovsrätten och som en organisation som företräder innehavarna av upphovsrätten får.

Den med stöd av 1 mom. 1 punkten sänkta skattesatsen tillämpas inte på

4) varor och gifter som avses i 1 mom. 6 punkten.

Som publikationer som avses i 1 mom. 7 punkten betraktas inte

1) publikationer som huvudsakligen innehåller reklam, eller

2) publikationer som huvudsakligen består av videoinnehåll eller hörbar musik.

Som i 1 mom. 9 punkten avsett tillträde betraktas också tillträde till anläggningar i nöjesparker och andra motsvarande anläggningar.

Den med stöd av 1 mom. 11 punkten ned-sätta skattesatsen tillämpas inte på överlåtelse av sådana konstverk på vilka tillämpas det förfarande som avses i 79 a §.

Gällande lydelse

85 a §

För försäljning av följande tjänster samt för försäljning, gemenskapsinterna förvärv, överföring från upplagringsförfarande och import av följande varor ska i skatt betalas 10 procent av skattegrunden:

- 1) persontransporter,*
- 2) överlåtelse av nyttjanderätt till inkvarteringslokaler och besökshamnar,*
- 3) tjänster som möjliggör utövande av idrott,*
- 4) inträdesavgifter till teater-, cirkus-, musik-, dans- och biografföreställningar, utställningar, idrottsevenemang, nöjesparker, djurparker, museer och andra motsvarande kultur- eller underhållningsevenemang och inrättningar,*
- 5) det belopp som Rundradion Ab får ur statens televisions- och radiofond och den ersättning som Ålands Radio och TV Ab får av landskapet Ålands inkomster av medieavgifter,*
- 6) läkemedel som avses i läkemedelslagen (395/1987), sådana preparat enligt 22 och 22 a § i läkemedelslagen som enligt villkoret för sådan registrering som avses i de nämnda paragraferna får säljas endast genom apoteks-rörelse, samt kliniska näringspreparat och produkter som motsvarar sådana preparat samt salvbaser om de berättigar till ersättning enligt sjukförsäkringslagen (1224/2004),*
- 7) böcker som tillhandahålls på fysiska bärare eller på elektronisk väg,*
- 8) tidningar och tidskrifter som tillhandahålls på fysiska bärare eller på elektronisk väg,*
- 9) sådana konstverk som avses i 79 c §, i fråga om annan verksamhet än import dock endast när säljaren är upphovsmannen eller hans eller hennes rättsinnehavare eller, tillfälligt, en annan näringsidkare än en sådan skattskyldig återförsäljare som avses i 79 a § 3 mom.,*
- 10) den ersättning enligt 45 § 1 mom. 3–5 punkten som hänför sig till upphovsrätten och som en organisation som företräder innehavarna av upphovsrätten får,*
- 11) honorar eller ersättning som avses i 45 § 1 mom. 1 och 2 punkten för försäljning av framträdanden av utövande konstnärer eller*

Föreslagen lydelse

85 a §

För försäljning, gemenskapsinterna förvärv, överföring från upplagringsförfarande och import av tidningar och tidskrifter som tillhandahålls på fysiska bärare eller på elektronisk väg ska i skatt betalas 10 procent av skattegrunden.

Gällande lydelse

andra offentligt uppträdande eller idrottsmän, när den som bedriver rörelse har ansökt om att bli skattskyldig för denna verksamhet.

Som i 1 mom. 4 punkten avsedda inträdesavgifter betraktas också avgifter av inträdesavgiftskaraktär som tas ut för användning av anläggningar i nöjesparker och andra motsvarande anläggningar.

Som publikationer som avses i 1 mom. 7 och 8 punkten betraktas inte

1) publikationer som huvudsakligen innehåller reklam, eller

2) publikationer som huvudsakligen består av videoinnehåll eller hörbar musik.

Den med stöd av 1 mom. 9 punkten nedsatta skattesatsen tillämpas inte på överlåtelse av sådana konstverk på vilka tillämpas det förfarande som avses i 79 a §.

140 §

Om en skattskyldig återförsäljare tillämpar lagens allmänna bestämmelser på försäljning av konstverk, samlarföremål eller antikviteter som han själv importerar, eller på försäljning av sådana konstverk som han köpt och vid vars försäljning eller gemenskapsinterna förvärv nedsatt skattesats tillämpats med stöd av 85 a § 1 mom. 9 punkten, avdras den i förvärvet ingående skatten för den kalendermånad till vilken skatten på försäljningen hänförs.

Föreslagen lydelse

Som publikationer som avses i 1 mom. betraktas inte

1) publikationer som huvudsakligen innehåller reklam, eller

2) publikationer som huvudsakligen består av videoinnehåll eller hörbar musik.

140 §

Om en skattskyldig återförsäljare tillämpar lagens allmänna bestämmelser på försäljning av konstverk, samlarföremål eller antikviteter som återförsäljaren själv importerar, eller på försäljning av sådana konstverk som återförsäljaren köpt och vid vars försäljning eller gemenskapsinterna förvärv nedsatt skattesats tillämpats med stöd av 85 § 1 mom. 11 punkten, avdras den i förvärvet ingående skatten för den kalendermånad till vilken skatten på försäljningen hänförs.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Denna lag tillämpas när skyldighet att betala skatt uppkommer den dag då lagen träder i kraft eller därefter, om inte något annat föreskrivs i 3 mom.

Lagen tillämpas på sådana gemenskapsinterna varuförvärv som enligt 138 b § hänförs till kalendermånader som infaller efter lagens ikraftträdande.

Lag

om ändring av 18 b och 22 a § i lagen om undantag för landskapet Åland i fråga om mervärdesskatte- och accislagstiftningen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om undantag för landskapet Åland i fråga om mervärdesskatte- och accislagstiftningen (1266/1996) 18 b § 1 mom. och 22 a § 1 mom.,
sådana de lyder, 18 b § 1 mom. i lagarna 1113/1999 och 707/2012 samt 22 a § 1 mom. i lag 202/2022, som följer:

Gällande lydelse

18 b §

För import av sådana samlarföremål och antikviteter som avses i 79 d och 79 e § i mervärdesskattelagen ska i skatt betalas 10 procent av skattegrunden när

1) varan förs in till landskapet Åland från en annan del av landet eller från någon annan medlemsstat, eller när

2) varan förs in från landskapet Åland till en annan del av landet.

Föreslagen lydelse

18 b §

För import av sådana samlarföremål och antikviteter som avses i 79 d och 79 e § i mervärdesskattelagen ska i skatt betalas 14 procent av skattegrunden när

1) varan förs in till landskapet Åland från en annan del av landet eller från någon annan medlemsstat, eller när

2) varan förs in från landskapet Åland till en annan del av landet.

22 a §

En tidnings- eller tidskriftsmottagare som är skattskyldig för införseln av en tidning eller tidskrift kan lämna en deklaration till Tullen i enlighet med denna paragraf, om det är fråga om införsel från gemenskapens territorium till landskapet Åland eller från landskapet Åland till det övriga Finland av i 85 a § 1 mom. 8 punkten i mervärdesskattelagen avsedda tidningar och tidskrifter som tillhandahålls på fysiska bärare och om tidningarna eller tidskrifterna har anskaffats och levererats som distansförsäljning. Skatt som ska betalas för införsel som deklarerats i enlighet med denna paragraf ska utifrån det beskattningsbeslut av Tullen som följer av deklarationen betalas i enlighet med 64 § i tullagen (304/2016).

22 a §

En tidnings- eller tidskriftsmottagare som är skattskyldig för införseln av en tidning eller tidskrift kan lämna en deklaration till Tullen i enlighet med denna paragraf, om det är fråga om införsel från gemenskapens territorium till landskapet Åland eller från landskapet Åland till det övriga Finland av i 85 a § i mervärdesskattelagen avsedda tidningar och tidskrifter som tillhandahålls på fysiska bärare och om tidningarna eller tidskrifterna har anskaffats och levererats som distansförsäljning. Skatt som ska betalas för införsel som deklarerats i enlighet med denna paragraf ska utifrån det beskattningsbeslut av Tullen som följer av deklarationen betalas i enlighet med 64 § i tullagen (304/2016).

Denna lag träder i kraft den 20 .